

Renaat Roels, nieuwe voorzitter St

WE MOETEN DE M AUTOMATIE VOOR

Renaat Roels is een eind in de dertig. Nog erg jong dus om voorzitter te worden van de Stichting Lodewijk de Raet. Maar jeugd is in zijn geval geen symoniem van gebrek aan ervaring. Men zou van Renaat Roels kunnen zeggen dat hij groot geworden is in de volksopvoeding. De eerste (onbewuste) aanloop was jeugdwerk bij de scouts. Aan de Gentse Rijksuniversiteit studeerde hij sociale wetenschappen, met de idee later personeelswerk in een bedrijf aan te pakken. De legerdienst in Keulen bracht contacten met de Duitse Volkshogescholen. Daarna werd het werken (enquêtes) voor het Solvay-instituut van de Brusselse universiteit met in de vrije uren, een stevig meeduwen aan

het toen pasgeboren Jong-Davidsfonds. Uit die jaren dagtekenen Roels' eerste contacten met de Stichting Lodewijk de Raet. Hij kende de stichting, had enkele van haar activiteiten meegemaakt. Dit keer deed de stichting beroep op hem. Voorzitter van Haegendoren verzocht hem een studie te maken over nieuwe methoden in de volksopvoeding. Toen in 1959 de stichting een full-time medewerker zocht, bleek Renaat Roels de aangewezen man te zijn. Nu, negen jaar later, volgt Roels, Dr. van Haegendoren op die als kersvers senator zijn ontslag als voorzitter van de stichting moest geven.

Fantazie op de achterruit

De commissie van vooraanstaanden door president Johnson belast met het onderzoek naar de oorzaken van het geweld en naar de mogelijke saneringsmiddelen in Amerika had in haar eerste zitting met ernstige moeilijkheden af te rekenen ingevolge het onverantwoord optreden van de afgevaardigde der kunstenaars. De man beschikte over weinig artistieke bezieling en over nog minder talent want hij had aan geen enkele bezetting van kunstakademies deelgenomen...

De zitting was in gunstige sfeer begonnen. Voorzitter Milton Eisenhower had de vertegenwoordigers van alle lagen der Amerikaanse bevolking hartelijk welkom geheten en zijn vreugde geuit omdat alle kunstenaars...

Toch besloot de meerderheid verder te luisteren omdat een goedkope oplossing alleszins origineel was.

— Kollega's, zei de kunstenaar verder, nu wij vergeefs overal in de wereld getracht hebben de vrede te instaureren met geleerde theorieën, met optochten, oorlogen, marsen, vergaderingen en protestbetogingen, zouden wij wellicht met sukses onze toevlucht kunnen nemen tot een systeem dat straks 2000 jaar oud is en nog nooit echt werd toegepast. Men zou overal in de wereld de mensen moeten inlichten over de hoofdtema's van het systeem, beschreven in de verhalen van vier der adjunkten van een dromer die 2000 jaar terug eigenaardige dingen gezegd heeft. Volgens hem moeten de mensen proberen...

Het is niet eenvoudig Roels te interviewen. Niet omdat hij moeilijk praat; veeleer omwille van het tegendeel. Hij is één van de mensen, die zodanig door hun werk en hun plannen opgeslorpt zijn, dat ze er zichzelf bij vergeten. Roels praat over de Stichting, knoopt er allerlei strikt persoonlijke beschouwingen aan vast, die hem steeds verder dan de gestelde vraag doen wegvloeden. Plots zegt hij dan: — Ja, hoe kwam ik daar op?... En dan wordt het zoeken naar het uitgangspunt, dat wij soms tussen onze nota's moeten terugvinden.

Over zichzelf spreekt hij eigenlijk niet. We komen met moeite te weten dat hij in Dendermonde geboren werd en dat hij gehuwd is

Investeren in mensen

In de eerste vijf jaar als stafmedewerker van de Stichting, was Roels een soort duivel-doe-al. Wat dit betekent kan men zich vaag voorstellen, wanneer men weet dat de Stichting ieder jaar honderden cursussen, weekeinden, studiedagen en -reizen inricht. De onderwerpen zijn zeer verscheiden (van bouwen en wonen ruimtelijke ordening, tot studie-oriëntering, bedrijfskursussen, sociaal economische problemen, enz); het aantal kursisten loopt jaarlijks in de tienduizenden. Roels spande zich o.m. in voor bedrijfskursussen, kaderkursussen voor vrijwilligers van organisaties (Langs die 70.000 vrij-

oren Jong-Davidsfonds. Uit die ja-
Roels' eerste kontakten met de
vijk de Raet. Hij kende de stich-
le van haar activiteiten meege-
deed de stichting beroep op hem.
Haegendoren verzocht hem een stu-
ver nieuwe methoden in de volksop-
in 1959 de stichting een full-time
cht, bleek Renaat Roels de aange-
zijn. Nu, negen jaar later, volgt
Haegendoren op die als kersvers
slag als voorzitter van de stichting

Het is niet eenvoudig Roels te
interviewen. Niet omdat hij moei-
lijk praat; veeleer omwille van
het tegendeel. Hij is één van de
mensen, die zodanig door hun
werk en hun plannen opgeslorpt
zijn, dat ze er zichzelf bij verge-
ten. Roels praat over de Stichting,
knoopt er allerlei strikt persoon-
lijke beschouwingen aan vast, die
hem steeds verder dan de gestelde
vraag doen wegvloeden. Plots zegt
hij dan: — Ja, hoe kwam ik daar
op?... En dan wordt het zoeken
naar het uitgangspunt, dat wij
soms tussen onze nota's moeten te-
rugvinden.

Over zichzelf spreekt hij eigen-
lijk niet. We komen met moeite te
weten dat hij in Dendermonde ge-
boren werd en dat hij gehuwd is

Investeren in mensen

In de eerste vijf jaar als stafme-
dewerker van de Stichting, was
Roels een soort duivel-doe-al. Wat
dit betekent kan men zich vaag
voorstellen, wanneer men weet dat
de Stichting ieder jaar honderden
kursussen, weekeinden, studieda-
gen en -reizen inricht. De onder-
werpen zijn zeer verscheiden (van
bouwen en wonen ruimtelijke or-
dening, tot studie-oriëntering, be-
drijfskursussen, sociaal ekonomi-
sche problemen, enz); het aantal
kursisten loopt jaarlijks in de tien-
duizenden. Roels spande zich o.m.
in voor bedrijfskursussen, kader-
kursussen voor vrijwilligers van
organisaties (Langs die 70.000 vrij-

willigers, kan je naar een vernieu-
wing van de volkskultuur pogen te
gaan), studie-weekeinden in sa-
menwerking met gemeenten die
een cultureel centrum willen op-
richten, enz.

In 1964 werd hij werkleider van
het Centrum voor Andragogisch
onderzoek (volwassenvorming). —
Ik had al die jaren bij de Stichting
sterk aangedrongen op méér vor-
mingswerk met de volwassenen. In
deze versnelde tijd moet de mens
steeds meer sociale rollen vervul-
len. Om dat te kunnen moet hij
zich voortdurend vervolmaken. De
Fransen noemen dat een « éduca-
tion permanente ». Ook om te ver-
mijden dat de mensen robotten
worden, moeten we streven naar
een diepere, filosofische vorming.

Daarnaast moeten de volwasse-
nen de soepelheid verwerven om
zich ook op beroepsterrein te laten
herscholen. Want de beroepen ver-
anderen, sommigen verdwijnen...

Renaat Roels ziet dit pas moge-
lijk worden, wanneer méér geïn-
vesteerd wordt in mensen die deze
vorming kunnen geven. — Men
spreekt over de bouw van kultu-
rele centra in de gemeenten.
Dat is nodig. Maar de miljoenen
die aan deze centra besteed
worden, mogen niet uitsluitend
naar gebouwen gaan. Men moet er
een flink pak uittrekken om te in-
vesteren in bekwame mensen!

Renaat Roels zal met dit volwas-
senen vormingswerk blijven door-
gaan, ook nu hij voorzitter van de
Stichting geworden is.

Gewetensonderzoek

— Voor wat de Stichting zelf be-
treft, treden we een nieuwe perio-
de binnen. De Stichting bestaat ze-
ventien jaar. Bij haar vijftiende
verjaardag zijn we met een gewe-
tensonderzoek begonnen: hoe evo-
lueerde de Stichting en hoe evo-
lueerde Vlaanderen in de loop van
die vijftien jaar? Wat is onze be-
staansreden vandaag? Blijven onze
doelstellingen hun waarde behou-
den? De Stichting is zeker de eer-
ste tien jaar verdienstelijk ge-
weest, als pluralistisch ontmoet-
tingscentrum, in die moeilijk na-
oorlogse jaren toen er zoveel ver-

de Raet :

OP DE EIDEN

deeldheid bestond in Vlaanderen. Essentiëel voor de Stichting was en is nog steeds dat ze avant-garde is, dat ze aan de wagen wil trekken. We moeten de aktualiteit vóór zijn. Zo is één van onze opdrachten op dit ogenblik de mens te waarschuwen voor de automatie. We gaan door die automatie een periode van sociale agitatie tegevoelt. De mens dient er op voorbereid te worden.

Ten slotte met een zucht en een ronddwalende blik in het troosteloze lokaaltje van het oude, Brusselse huis waar de Stichting de vijfde verdieping huurt: — Ik hoop ook op een eigen gebouw. Die hoop is niet nieuws, hoor.

We spreken er al lang over. Maar het is moeilijk te realizeren zonder steun van de overheid. En die krijgen we niet. Ik wil er mij toch aanzetten. Ergens tussen Brussel en Mechelen, een eigen gebouw voor de Stichting. We hebben dat écht nodig. »

T.S.

Renaat Roels, nog meer vormingswerk voor volwassenen. (Eigen foto)